

ДРУШТВО ЗА СТРАНЕ ЈЕЗИКЕ
И КЊИЖЕВНОСТИ
СРБИЈЕ
www.dsjs.com

11000 Београд, Студентски трг бр.3, Србија * + 381 62 295 307 (тел); + 381 11 208 19 10 (факс) *dsjsrbija@yahoo.com

ПРОПОЗИЦИЈЕ ЗА ТАКМИЧЕЊЕ У ЗНАЊУ СТРАНОГ ЈЕЗИКА УЧЕНИКА IV РАЗРЕДА СРЕДЊИХ ШКОЛА

На такмичењу ученика средњих школа у знању страних језика, стеченог у току редовног школовања и ученика који се такмиче у специјалној категорији, учествују ученици IV разреда средњих школа према важећем плану и програму **гимназије општег смера**.

Такмичење спроводи школа-организатор коју одређује Друштво за стране језике и књижевности Србије у сарадњи са Министарством просвете и школским управама. Управа Друштва за стране језике и књижевности Србије (у даљем тексту: Друштво) бира трочлану Комисију која спроводи такмичење за сваки језик посебно. На челу Комисије је председник, који је уједно и координатор такмичења за одговарајући страни језик.

Такмичење у знању страних језика изводи се на следећим нивоима: школско, градско/окружно и републичко.

I ШКОЛСКО ТАКМИЧЕЊЕ

Школско такмичење, као обавезни ниво, организује Стручно веће школе. На нивоу школских такмичења резултате вреднује Комисија школе, коју чине сви или интерно наименовани наставници школе-организатора. Постављени захтеви примерени су важећем програму за гимназије општег смера.

За организацију и реализацију такмичења на нивоу школе одговоран је директор школе у којој се спроводи такмичење.

II ОКРУЖНО/ ГРАДСКО ТАКМИЧЕЊЕ

Окружно/градско такмичење организује Стручно веће школе у којој се одвија такмичење за стране језике. На окружном/градском такмичењу учествују ученици који су се најбоље пласирали на школском такмичењу.

За организацију окружног/градског такмичења одговоран је директор школе у којој се спроводи такмичење и Стручно веће школе, за страни језик на коме се ученици такмиче.

Окружно/градско такмичење реализује се помоћу јединственог теста на којем се **писмено** проверава усвојеност градива предвиђеног планом и програмом за гимназију општег смера, и то:

1. Провера разумевања читањем
2. Провера разумевања слушањем

3. Провера знања о језику

1. Провера разумевања читањем

Текст на коме се проверава разумевање садржаја читањем треба да:

- а) садржи тематику, лексику и структуре предвиђене наставним програмом за гимназију општег смера;
- б) да представља логичку целину и
- в) да буде дужине од 300 до 400 речи.

У вези са текстом постављају се задаци/питања (8) са четири (4) понуђена одговора који се односе на проверу разумевања читањем, од којих ученици заокружују један тачан одговор.

Време израде: 20 минута

ПОЕНИ:

Максималан број поена: 8

Минималан број поена: 6

2. Провера разумевања слушањем

Текст на коме се проверава разумевање садржаја слушањем заснива се на истим критеријумима као за проверу разумевања текста читањем с тим што је овај текст дужине од 250 до 300 речи.

У вези са текстом поставља се седам (7) питања са четири (4) понуђена одговора од којих ученици заокружују један тачан одговор. Питањима се проверава разумевање основног садржаја и информација у вези са текстом, а не меморисање детаља (бројева, имена и сл.).

Такмичари слушају два пута текст који чита страни лектор или члан жирија. Може се емитовати и аудио запис текста.

Пре слушања текста ученици имају могућност да се у року од 3 минута упознају са питањима која се односе на текст и имају право да их прате и одговоре обележе током слушања.

Време израде: 15 минута

ПОЕНИ:

Максималан број поена: 7

Минималан број поена: 5

3. Провера знања о језику

Овај део такмичења има за циљ да утврди лексичку и граматичку компетенцију ученика и подразумева препознавање, формирање и употребу лексичких и граматичких структура у контексту. Задаци су различити: допуњавање,

трансформација, вишеструки избор и друго, према савременим тенденцијама евалуације знања о језику.

За сваки тачан одговор добија се по један поен.

Време израде: 45 минута.

ПОЕНИ:

Максималан број поена: **30**

Минималан број поена: **25**

Овом провером завршава се писмени део такмичења који укупно траје 80 минута. На овом нивоу такмичења ученик може да освоји највише 45 бодова.

РАНГИРАЊЕ УЧЕНИКА НА ГРАДСКОМ/ОКРУЖНОМ ТАКМИЧЕЊУ

На нивоу окружног/градског такмичења резултате вреднује стручна комисија коју чине најмање три члана, а коју образује Друштво за сваки страни језик посебно, у сарадњи са Министарством просвете, односно Школском управом министарства просвете.

Рангирање ученика обавља се према укупном броју освојених поена. Сваки део теста на такмичењу је елиминаторног карактера, што значи, да уколико ученик не освоји минимум поена на првом или другом делу теста, испада из конкуренције и други, односно трећи део теста се не прегледа. Уколико ученик има пролазне резултате на првом и другом делу теста, а на трећем освоји мање од прописаног минимума (25 поена), сматра се да није прошао писмени део такмичења и неће се рангирати, као ни ученици који нису задовољили минимум на првом или другом делу теста. Ученици који имају позитиван резултат на свим деловима теста и исти број бодова, деле исто место.

На републичко такмичење упућује се из сваког округа по три ученика са изузетком следећих градова: Београд - 10, Нови Сад – 8 и Ниш – 8 ученика који су на градском такмичењу освојили **минимум 36 поена** (80% од укупног броја поена). Уколико већи број ученика освоји исти пласман на једном од прва три места, број ученика квалификованих за републичко такмичење увећава се за тај број. Рангирање ученика обавља се према укупном броју поена освојених на такмичењу.

Ученици са истим бројем поена деле исто место.

За освојено прво, друго и треће место ученици добијају дипломе, а за четврто и пето место похвалнице. На лични захтев, осталим ученицима може бити издата потврда о учешћу на градском такмичењу. Образац дипломе прописује градски /окружни организатор такмичења. Дипломе и похвалнице до републичког нивоа потписује представник Друштва, односно представник Школске управе и директор школе домаћина. Потврде потписује председник комисије / координатор такмичења за сваки језик посебно.

По завршеном такмичењу Комисија сачињава коначну ранг листу такмичара и Записник са прилозима које су чланови комисије евентуално писали у току такмичења. Копију коначне ранг листе чланови комисије за спровођење такмичења остављају школи - организатору такмичења, која је обавезна да исту истакне на сајт школе. Коначна ранг листа са именима такмичара који су се пласирали за републичко такмичење, шаље се школи организатору републичког такмичења за текућу школску годину.

III РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ

Републичко такмичење организује Стручно веће школе у којој се одвија такмичење за стране језике. На републичком такмичењу учествују најбоље пласирани ученици са окружног/градског такмичења.

За организацију републиког такмичења одговоран је директор школе у којој се спроводи такмичење и Стручно веће школе, за страни језик на коме се ученици такмиче.

Такмичење се одвија у два дела:

- A) Писмени део такмичења
- B) Усмени део такмичења

A. Писмена провера знања

Писмени део такмичења обухвата:

- 1) проверу разумевања слушањем
- 2) проверу разумевања читањем
- 3) проверу знања о језику

1. Провера разумевања слушањем

Текст на коме се проверава разумевање садржаја слушањем заснива се на истим критеријумима као за проверу разумевања текста читањем с тим што је овај текст дужине од 150 до 250 речи.

У вези са текстом поставља се седам (7) питања са четири (4) понуђена одговора од којих ученици заокружују један тачан одговор. Питањима се проверава разумевање основног садржаја и информација из текста, а не меморисање детаља (бројева, имена и сл.).

Такмичари слушају два пута текст који чита страни лектор или члан жирија. Може се емитовати и аудио запис текста.

Пре слушања текста ученици имају могућност да се у року од 3 минута упознају са питањима која се односе на текст и имају право да их прате и обележе одговоре током слушања.

Време израде: 15 минута

ПОЕНИ:

Максималан број поена: 7

Минималан број поена: 5

2. Провера разумевања читањем

Текст на коме се проверава разумевање садржаја читањем треба да:

- а) садржи тематику, лексику и структуре предвиђене наставним програмом за основну школу;
 б) да представља логичку целину и
 в) да буде дужине од 250 до 350 речи.

У вези са текстом постављају се задаци/питања који се односе на проверу разумевања читањем.

Време израде: 20 минута

ПОЕНИ:

Максималан број поена: **8**

Минималан број поена: **6**

3. Провера знања о језику

Провера знања о језику – граматичке компетенције, обавља се по истим критеријумима и бодује се на исти начин, као исти задатак на окружном/градском нивоу.

ПОЕНИ:

Максималан број поена: **30**

Минималан број поена: **25**

Услови преласка такмичара на усмени део такмичења

Прелазак такмичара на усмени део такмичења одређен је системом елиминације. За прелазак на усмени део такмичар не сме имати мање од предвиђеног минимума поена за сваки сегмент теста. Уколико више такмичара освоји позитиван резултат на сваком сегменту теста, на усмени део такмичења може изаћи 15 најбоље пласираних ученика. Уколико више ученика освоји исти број поена и пласман на редном месту 15, сви ће бити позвани на усмени део такмичења.

Б. Усмена провера знања

Проверу говорне вештине обављају три члана жирија од којих је, по могућству, један изворни говорник. Испитивање обавља само једно лице. Ученику се не постављају унакрсна питања.

Разговор са такмичарем обухвата теме предвиђене важећим наставним програмом. Такмичар се може подстаћи на разговор помоћу питања, илустрација, фотографија, схема и сл. Ученик има право да се у року од 3 минута припреми за излагање, а разговор са њим траје око 5 минута.

На усменом делу такмичења очекује се да ученик покаже:

- а) примереност и способност вођења разговора (максимум 5 поена)
 б) граматичку прецизност (максимум 5 поена)
 в) лексичку прецизност (максимум 5 поена)
 г) добар изговор, прозодију и течност (максимум 5 поена)

ПОЕНИ:

Максималан број поена : **20**

Минималан број поена: **15**

Коначан број поена које такмичар добија на усменом делу представља збир бодова сва три члана жирија, подељен са три (аритметичка средина).

РАНГИРАЊЕ УЧЕНИКА НА РЕПУБЛИЧКОМ ТАКМИЧЕЊУ

Резултате постигнуте на републичком такмичењу вреднује стручна комисија (за сваки страни језик посебно) коју чине најмање три члана које бира управа Друштва.

Рангирање ученика обавља се према укупном броју поена освојених на писменом и усменом делу такмичења. Ученици са истим бројем бодова деле исто место.

За освојено прво, друго и треће место ученици добијају дипломе, а за четврто и пето место похвалнице. На лични захтев, осталим ученицима може бити издата потврда о учешћу на републичком такмичењу. Образац дипломе прописује Друштво за стране језике и књижевности Србије. Дипломе и похвалнице на републичком нивоу потписује министар просвете и председник Друштва. Потврде потписује координатор за сваки језик посебно.

По завршетку такмичења Комисија сачињава коначну ранг листу такмичара и Записник са извештајем о такмичењу. Извештај треба да садржи број ученика, учесника такмичења, место и време одржавања такмичења, број награђених ученика, табеларни приказ и кратку анализу такмичења. Председник комисије / координатор такмичења за сваки језик посебно, доставља извештај Министарству просвете, Сектору за средње образовање и Друштву, најкасније пет дана по одржаном такмичењу.

Друштво за стране језике и књижевности Србије обавештава јавност о резултатима такмичења путем интернет странице Друштва и сајта школе домаћина такмичења.

IV ТАКМИЧЕЊЕ УЧЕНИКА У СПЕЦИЈАЛНОЈ КАТЕГОРИЈИ

На свим нивоима такмичења **посебно се такмиче и рангирају ученици** који су језик учили изван редовних институционалних оквира или по посебним наставним плановима и програмима. Њихове резултате вреднује иста стручна Комисија која на свим нивоима вреднује и резултате осталих учесника такмичења.

У ту категорију спадају:

- Ученици који су ван наше земље похађали наставу на одређеном страном језику или учили страни језик на курсевима у иностранству дуже од шест месеци;
- Ученици који похађају наставу страног језика по посебном наставном плану и програму (билингвална настава, настава у филолошким гимназијама)
- Ученици којима је макар један од родитеља изворни говорник;
- Ученици којима је наставу изводио страни лектор.

Приликом пријављивања ученика за такмичење, директор својим потписом гарантује исправност података на основу којих се такмичар сврстава у специјалну категорију. Ученици који се такмиче у овој категорији дужни су да на сваком сегменту теста поред своје шифре додају и ћирилично слово " С ".

Ученици који се такмиче у овој категорији налазе се на посебној ранг листи, и то од општинског до републичког нивоа такмичења.

Ученици специјалне категорије такмиче се по истим пропозицијама као и ученици опште категорије (тест је исти), а рангирају се на следећи начин:

а. Окружно/градско такмичење

Најбоље пласирани ученици, који су на окружном/градском такмичењу, на сваком сегменту теста задовољили прописани минимум и освојили укупно најмање **40 бодова**, упућују се на републичко такмичење. Ученици са истим бројем бодова деле исто место.

б. Републичко такмичење

Рангирање ученика на републичком такмичењу обавља се према укупном броју поена освојених на писменом и усменом делу такмичења. Ученици морају задовољити прописани минимум на сваком сегменту такмичења и освојити укупно, најмање 60 бодова. Ученици са истим бројем бодова деле исто место.

VI ЖАЛБЕ И ПРИГОВОРИ

Организатор такмичења дужан је да обезбеди Комисију за жалбе и приговор за све нивое такмичења и за сваки језик посебно, а коју чини најмање два члана.

Комисије за жалбе и приговор дужане су да обезбеде најмање 30 минута, а највише један сат за увид у прегледане тестове, након објављивања прелиминарних резултата такмичења. Тест се даје на увид искључиво предметном наставнику који је довео ученика на такмичење и само наставник има право жалбе Комисији одмах по увиду у тест. Комисија за жалбе и приговор је дужна да одмах размотри жалбу и усмено обавести подносиоца жалбе о коначној одлуци.

Коначна ранг листа на градском/окружном такмичењу сачињава се после разматрања и усвајања или одбијања жалбе и објављује се у дану такмичења на огласној табли школе.

На републичком такмичењу, наставник чији се ученик такмичио има право да најави намеру писменог приговора на усмени одговор Комисије за жалбе и приговор, што Комисија мора записнички да евидентира. У том случају наставник може добити копију теста, а оригинал остаје организатору односно Друштву за стране језике и књижевности Србије.

Писмени приговор упућује се у року од два дана председнику Друштва, који је дужан да одговор сачини у року од недељу дана од дана пријема писменог приговора.

На свим нивоима такмичења, пошто се објави коначна ранг листа, сви наставници могу да преузму тестове својих ученика који се не упућују на виши ниво такмичења. По преузимању тестова наставници немају накнадно право жалбе.

Тестови ученика који су се пласирали за даље такмичење остају у школи – организатору такмичења и враћају се на захтев наставника након завршетка наредног такмичења. Тестови са републичког такмичења остају у архиви Друштва и враћају се на захтев наставника на почетку наредне школске године, личним преузимањем од координатора такмичења за сваки језик посебно, осим ученика који су освојили прво, друго и треће место, а који се чувају до наредног такмичења.

VI ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Календаром такмичења, који доноси министар просвете за сваку школску годину утврђују се: наставни предмет, носиоци такмичења, врсте и нивои такмичења и време одржавања такмичења.

Календар такмичења за стране језике објављује се у *Просветном прегледу*, најкасније до краја првог полугодишта текуће године.

Друштво за стране језике и књижевности Србије, својим годишњим програмом рада планира такмичења и организује их у складу са календаром и Пропозицијама такмичења.

Ученици који на такмичењу освоје прво, друго и треће место добијају дипломе и награде и то посебно, према категорији у којој се такмиче (општој или специјалној).

Београд, 17.01.2011.

УПРАВА ДРУШТВА